

**Wymagania programowe wydawnictwa Nowa Era
(dokument zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego)
klasa druga**

Edukacja polonistyczna

- obdarza uwagę rówieśników i dorosłych
- słucha wypowiedzi innych i chce zrozumieć co przekazują
- uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym
- bierze udział w rozmowach inspirowanych literaturą
- rozmawia w kulturalny sposób, zwracając się bezpośrednio do rozmówcy
- stosuje formy grzecznościowe
- dostosowuje ton głosu do sytuacji
- jasno komunikuje swoje potrzeby, spostrzeżenia, odczucia
- prezentuje własne zdanie
- poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych
- poprawnie artykułuje głoski
- stosuje właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym
- udziela poprawnych odpowiedzi na pytania innych osób
- spójnie i komunikatywnie formułuje udzielane odpowiedzi
- zadaje pytania związane z tematem
- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym oraz inspirowane literaturą
- wyraża w czytelny sposób emocje, jakie wywołuje tematyka wypowiedzi
- systematycznie wzbogaca słownictwo
- słucha w skupieniu czytanych utworów
- potrafi odpowiadać na pytania dotyczące treści słuchanych tekstów
- ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci interesuje się książką i czytaniem
- czyta poprawnie opracowane teksty podręcznikowe
- w miarę swych możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela
- rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje
- wymienia (wskazuje) postaci występujące w tekstach
- w miarę możliwości korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii
- korzysta z pakietów edukacyjnych i innych pomocy dydaktycznych pod kierunkiem nauczyciela
- czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym
- przepisuje poprawnie zdania, rozwija zdania
- układa samodzielnie i zapisuje proste, krótkie zdania, stosuje właściwy szyk wyrazów w zdaniu
- po zgrupowaniu i zapisaniu słownictwa, pod kierunkiem nauczyciela redaguje i pisze kilkuzdaniową wypowiedź na podany temat
- w miarę możliwości samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe
- dba o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną
- dba o estetykę i poprawność graficzną pisma
- stosuje wielką literę i kropkę w zdaniach
- stosuje wielką literę w pisowni nazw własnych – imiona, nazwiska, nazwy miast i rzek
- pisze z pamięci krótkie, proste zdania
- pisze ze słuchu proste zdania w obrębie opracowanego słownictwa
- pisze poprawnie z pamięci opracowane wyrazy z „ó”, „rz” niewymiennym, wyrazy z „ż”, „h”, i „ch”
- zna reguły pisowni wyrazów z „ó”, „rz” wymiennym
- posługuje się ze zrozumieniem określeniami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie, dzieli wyrazy na sylaby, oddziela wyrazy w zdaniach, zdania w tekście
- dostrzega różnicę między głoską a literą
- rozpoznaje w prostych zdaniach nazwy ludzi, zwierząt, roślin, rzeczy oraz wyrazy oznaczające czynności
- uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego
- odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np.: wiersze, piosenki, fragmenty prozy
- nadaje właściwą intonację i ton głosu w zależności od rodzaju recytowanego tekstu

Edukacja muzyczna

- powtarza głosem proste melodie
- śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne
- realizuje proste tematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała)
- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych

- potrafi realizować proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych
- świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie
- umie odróżnić podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, tempo)
- wyraża nastrój i charakter muzyki płaśając i tańcząc
- reaguje na zmianę tempa i dynamiki
- potrafi tańczyć kroki i figury krakowiaka i polki
- zna i tańczy kroki i figury wybranego tańca ludowego
- kulturalnie zachowuje się na koncercie
- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią
- potrafi przyjąć właściwą postawę podczas śpiewania hymnu narodowego
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki na podstawie nastroju, tempa i innych elementów
- dostrzega różnice w charakterze słuchanej muzyki
- wyraża swe doznania związane z poznawanymi utworami muzycznymi i ilustruje je za pomocą obrazów, ruchu i słów
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać
- potrafi rozpoznać i nazwać niektóre znaki notacji muzycznej (oznaczenia metrum, klucz wiolinowy, półnuty, ćwierćnuty i odpowiadające im pauzy)

Edukacja plastyczna

- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni)
- wypowiada się na temat poznanych obiektów
- potrafi podać przykłady wytworów architektury typowej dla swojej okolicy oraz
- wskazać zabytki architektoniczne swego regionu
- rozpoznaje wybrane dzieła malarskie
- potrafi odróżnić techniki malarskie od graficznych
- wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej
- poznaje wybrane przykłady sztuki rzeźbiarskiej
- potrafi wskazać cechy charakterystyczne rzeźby ludowej, typowej dla swojego regionu
- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura
- umie zastosować określone narzędzia i materiały
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy
- wykonuje prace malarskie i graficzne typowe dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne
- (wykonuje rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.)
- wykonuje proste rekwizyty (lalka, pacynka itp.) i wykorzystuje je w małych formach
- teatralnych
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką
- korzysta z narzędzi medialnych w swojej działalności twórczej
- umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki
- posiada elementarną wiedzę o prawach autora i stosuje się do nich

Edukacja społeczna z etyką

- odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym
- wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym
- wie, że nie należy krzywdzić słabszych
- wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy
- zna zasady bycia dobrym kolegą i respektuje je
- zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest prawdomówność, stara się przeciwdziałać kłamstwu i obmowie
- potrafi dostrzegać, kiedy postaci z legend, baśni, opowiadań nie przestrzegają
- reguł prawdomówności, uczciwości, koleżeńskości i in.
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich
- współpracuje z innymi w zabawie, nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej i w świecie dorosłych
- grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach w miarę swych możliwości
- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego
- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi, wie do kogo i w jaki sposób należy
- zwrócić się o pomoc
- zna numery telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112
- niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych i kosztem niszczenia otoczenia

- stara się chronić przyrodę i szanować ją
- wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny
- wie, jakie relacje są między najbliższymi potrafi okazywać swoim bliskim miłość i przywiązanie
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami
- zna relacje rodzinne między najbliższymi
- podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie wywiązuje się z nich
- wie, że nie należy dążyć do zaspokajania swoich pragnień kosztem innych członków rodziny
- wie, jaki zawód wykonują jego rodzice i inni członkowie najbliższej rodziny
- rozumie, że pieniądze otrzymuje się za pracę
- rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny
- potrafi dostosować własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny
- wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się bogactwem ani dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach
- pomaga innym i umie dzielić się z potrzebującymi
- potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto)
- zna pracę ludzi w swojej miejscowości (wybrane zawody)
- zna najbliższą okolicę, ważniejsze obiekty, tradycje
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania
- wie, że jest Polakiem i że mieszka w Polsce
- zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn)
- zna niektóre, ważne dla Polski, wydarzenia historyczne
- wymienia niektóre zwyczaje i obrzędy, typowe dla polskiej tradycji i kultury
- wie, że Polska znajduje się w Europie
- rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej
- zna nazwy krajów sąsiadujących z Polską i potrafi określić ich położenie w stosunku do swojego kraju

Edukacja przyrodnicza

- rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w takich środowiskach przyrodniczych jak park, las, pole uprawne, sad i ogród (działka)
- nazywa typowe gatunki zwierząt domowych
- rozpoznaje i nazywa wybrane ssaki i ptaki hodowane w gospodarstwach wiejskich
- zna podstawowe różnice w budowie ciała i sposobie rozmnażania ptaków i ssaków
- potrafi rozpoznać wybrane gatunki zwierząt i połączyć z ich młodymi
- wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwach domowych, w szkolnych uprawach i hodowlach
- potrafi pielęgnować rośliny i zwierzęta w klasie oraz prowadzić zespołowo i pod kierunkiem nauczyciela proste uprawy i hodowle (w szczególności w kąci przyrody)
- zna sposoby przystosowania zwierząt do poszczególnych por roku (odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy)
- wie, jak dbać o zwierzęta domowe i hodowlane
- zna wybrane elementy typowych krajobrazów Polski i ich wpływ na warunki życia roślin i zwierząt
- wie, jaki pożytek zwierzęta przynoszą środowisku (niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice)
- orientuje się, jakie korzyści czerpie człowiek z hodowli roślin i zwierząt
- zna niektóre wartości lecznicze roślin i potrafi wymienić przykłady roślin ziołowych
- zna niebezpieczeństwa grożące ze strony roślin (trujące owoce, liście, grzyby)
- wie, że niektóre zwierzęta mogą być groźne dla człowieka (np.: niebezpieczne i chore zwierzęta, dzikie drapieżniki, zwierzęta chroniące swoje młode)
- zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych (burza, huragan, powódź, pożar)
- wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia
- zna zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka (wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów, spalanie śmieci)
- chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie)
- pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato
- wie, dlaczego należy oszczędzać wodę i stara się stosować tę wiedzę w praktyce
- rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych i potrzebę segregowania śmieci
- wie, jakie znaczenie ma woda w życiu ludzi, zwierząt i roślin
- wymienia przykłady roślin i zwierząt żyjących w środowisku wodnym
- nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych por roku
- zna zagrożenia ze strony niektórych zjawisk atmosferycznych i wie, jak zachowywać się w sytuacji zagrożenia
- zna kolejne pory roku
- zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych por roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy
- ubiera się stosownie do pory roku, nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody

- obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz pogody
- wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji
- potrafi samodzielnie określić stan pogody w danym dniu
- stosuje się do komunikatów o pogodzie, np. ubiera się odpowiednio do pogody
- podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody

Edukacja matematyczna

- określa położenie przedmiotów w przestrzeni
- określa położenie obiektów względem obranego obiektu
- potrafi ustawić przedmiot zgodnie z podanymi warunkami
- orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje (np.: w prawym górnym rogu) i rysować strzałki we właściwym kierunku
- klasyfikuje obiekty, tworzy kolekcje (np.: zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania,
- zbiory zastępcze)
- układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je
- wybiera obiekt w serii, wskazuje następne i poprzednie
- porównuje przedmioty o cechach przeciwstawnych
- porównuje liczebność utworzonych kolekcji i zbiorów zastępczych
- ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów porównywanych zbiorów
- porównuje liczbę elementów w zbiorach niezależnie od wielkości i układu elementów z wykorzystaniem poznanych znaków matematycznych
- w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania
- rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała
- wyprowadza kierunki od siebie (po prawej stronie, na lewo od)
- określa prawą i lewą stronę drugiej osoby, stojącej tyłem i przodem wyprowadza kierunki od innej osoby
- orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje i rysować strzałki we właściwym kierunku
- dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla) i rysuje drugą połowę figury
- symetrycznej
- zauważa zjawisko symetrii w figurach geometrycznych i niektórych elementach otoczenia
- kontynuuje regularny wzór (np. szlaczek)
- zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej
- dostrzega stałe następstwa i regularność
- rozpoznaje i nazywa figury: koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt
- potrafi rozpoznać figury geometryczne położone nietypowo
- układa figury z patyczków, gumy do skakania oraz na geoplanie
- klasyfikuje figury według podanej (jednej) cechy
- dostrzega i kontynuuje powtarzające się sekwencje
- układa rytmy z przedmiotów, klocków i modeli figury
- sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia)
- wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, także wspak (zakres do 20, a w miarę możliwości indywidualnych bez ograniczania zakresu)
- zapisuje liczby cyframi (zakres do 100)
- liczy dziesiątkami w zakresie 100
- porównuje liczby, stosując znaki $>$, $<$, $=$, ustala serie rosnące i malejące
- ilustruje położenie liczb na osi liczbowej
- rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym
- wyznacza sumy i różnice manipulując obiektami
- rachuje w obrębie dodawania i odejmowania na zbiorach zastępczych
- sprawnie dodaje i odejmuje do 20, poprawnie zapisuje te działania
- dodaje i odejmuje proste przypadki w zakresie 100, sprawnie dodaje i odejmuje dziesiątkami
- mnoży i dzieli w zakresie 30, sprawdza wyniki obliczeń
- w formach czynnościowych dokonuje operacji mnożenia i dzielenia liczb w zakresie tabeli mnożenia
- radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania, odejmowania, mnożenia lub dzielenia
- oblicza i zapisuje proste działania z okienkiem
- rozwiązuje manipulacyjnie proste zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach lub w słownie podanej treści zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji
- stosuje zapis cyfrowy i znaki działań w rozwiązywaniu zadań z treścią
- potrafi rozwiązywać, układać i przekształcać łatwe zadania jedno działaniowe
- potrafi rozwiązywać zadania złożone łańcuchowo
- umie rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe
- dokonuje pomiarów dowolnie obraną wspólną miarą, porównuje wyniki
- mierzy długość, szerokość i wysokość przedmiotów, posługując się linijką
- porównuje długości obiektów i określa je stosując jednostki: centymetr, metr

- rysuje odcinki o podanej długości
- dokonuje prostych obliczeń dotyczących miar długości (bez zamiany jednostek)
- potrafi ważyć przedmioty, używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram
- różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe
- umie wykonać łatwe obliczenia używając tych miar (bez zamiany jednostek)
- wie, że towar w sklepie pakowany jest według wagi
- odmierza płyny kubkiem i miarką litrową
- manipulacyjnie (przelewanie) porównuje ilości płynów, wskazuje więcej, mniej, tyle samo
- używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra
- dokonuje prostych obliczeń ilości płynów w różnych sytuacjach praktycznych i w prostych zadaniach tekstowych
- nazywa dni tygodnia i miesiące w roku
- orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać
- potrafi odczytać, podać i zapisać wybrane daty
- zna zapis cyfrowy w systemie znaków rzymskich w zakresie I–XII
- wie, jak wykonać obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych
- rozpoznaje czas na zegarze w zakresie orientacji w ramach czasowych zajęć szkolnych i obowiązków domowych
- orientuje się we wskazaniach zegarów wskazówkowych i z wyświetlaczem cyfrowym w systemie 12-godzinny i 24-godzinny
- zna pojęcia: godzina, pół godziny
- umie wykonać proste obliczenia zegarowe w obrębie pełnych godzin
- zna bieżące w obiegu monety i banknoty
- zna wartość nabywca pieniędzy
- wie, co to dług i rozumie konieczność spłacenia go
- umie liczyć pieniądze na zbiorach zastępczych
- radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży
- układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu
- potrafi obliczać koszt zakupów na podstawie ilości i ceny towarów
- wie, jak obliczyć wartość otrzymanej reszty

Zajęcia komputerowe

- zna podstawowe elementy budowy stanowiska komputerowego
- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego
- posługuje się komputerem w zakresie uruchamiania programu
- korzysta z myszy i klawiatury
- umie posługiwać się wybranymi programami i grami edukacyjnymi
- wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia
- wie, jaka jest prawidłowa pozycja ciała przy pracy z komputerem, jaka jest bezpieczna odległość oczu od monitora
- rozumie, jakie zagrożenia wynikają z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu w komunikacji multimedialnej
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera i multimedialnych

Zajęcia techniczne

- wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku
- zna ogólne zasady działania urządzeń domowych
- posługuje się urządzeniami domowymi, nie psując ich
- wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i wykorzystują dziś siły przyrody (wiatr, woda)
- potrafi rozpoznać wybrane rodzaje maszyn i urządzeń wytwórczych
- wykonuje prace papierowe zgodnie z podaną instrukcją (wycina, zagina, skleja)
- majsterkuje, wykonując np.: latawce, wiatraczki, tratwy
- buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu, np.: szałas, namiot, waga, tor przeszkód
- konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu, np.: dźwigi, samochody, samoloty, statki, domy
- wykonuje modele przestrzenne zgodnie z podaną instrukcją, stosując różnorodne materiały
- potrafi odmierzać niezbędne ilości materiału (ekonomicznie gospodaruje materiałami)
- zna ogólne zasady montażu obwodów elektrycznych
- zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych
- dobiera właściwie narzędzia pracy i posługuje się nimi zgodnie z instrukcją obsługi
- ostrożnie obchodzi się z narzędziami i urządzeniami wykorzystywanymi podczas pracy
- ostrożnie obchodzi się z lekami, środkami czystości i ochrony roślin itp., zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego ich używania
- wie, jak bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze)
- potrafi odczytać znaczenie wybranych znaków drogowych
- rozumie potrzebę znajomości i przestrzegania przepisów ruchu drogowego
- zna zasady bezpiecznego i prawidłowego korzystania ze środków komunikacji
- orientuje się, jak należy zachować się w sytuacji wypadku, np. powiadomić dorosłych

- zna telefony alarmowe: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer 112
- utrzymuje porządek wokół siebie (stolik, sala zabaw, szatnia, ogród)
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku

Wychowanie fizyczne

- uczestniczy w zajęciach ruchowych zgodnie z regułami
- współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas realizacji zadań gimnastycznych
- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych i grach sportowych
- potrafi chwycić piłkę, rzucać nią do celu i na odległość
- umie toczyć i kozłować piłkę
- potrafi sprawnie pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne
- potrafi wykonywać ćwiczenia równoważne
- skacze przez skakankę, wykonuje skoki jedno- i obunóż nad niskimi przeszkodami
- pokonuje wyznaczone odległości marszem, biegiem, na czworakach
- reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porzadkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych)
- zna zasady wybranych gier zespołowych i stosuje je w praktyce
- wie, jak prawidłowo siedzieć w ławce i przy stole
- dba o prawidłowy sposób siedzenia w ławce i przy stole
- wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie, aktywność fizyczną i przestrzeganie higieny
- wie, że należy stosować konieczne dla zdrowia zabiegi higieniczne (np.: mycie włosów i codzienne mycie całego ciała, mycie zębów)
- wie, że należy kontrolować stan zębów u stomatologa
- zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania się dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- właściwie zachowuje się w sytuacji choroby
- wie, że nie można samodzielnie zażywać żadnych leków ani stosować środków chemicznych
- wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji
- rozumie utrudnienia w funkcjonowaniu niepełnosprawnych i pomaga im